

SEMINARI EL DRET DE LA UE SOBRE AIGUA

13, 15, 20 i 22 DE FEBRER 2024

**AULA D208
Facultat de Dret
Av. Diagonal 684, 08034 - Barcelona**

TERCERA SESSIÓ: 20 DE FEBRER 2024

18:00 - 20:00h, aula D208

GESTIÓ PÚBLICA DE L'AIGUA

**Marc Cadevall, Director de Transició Energètica,
Ajuntament de Terrassa**

Indice

- Breve descripción del sistema de abastecimiento
- Antecedentes y contrato de concesión. Singularidades
- Propuesta del concesionario saliente
- Condicionantes del proceso de municipalización

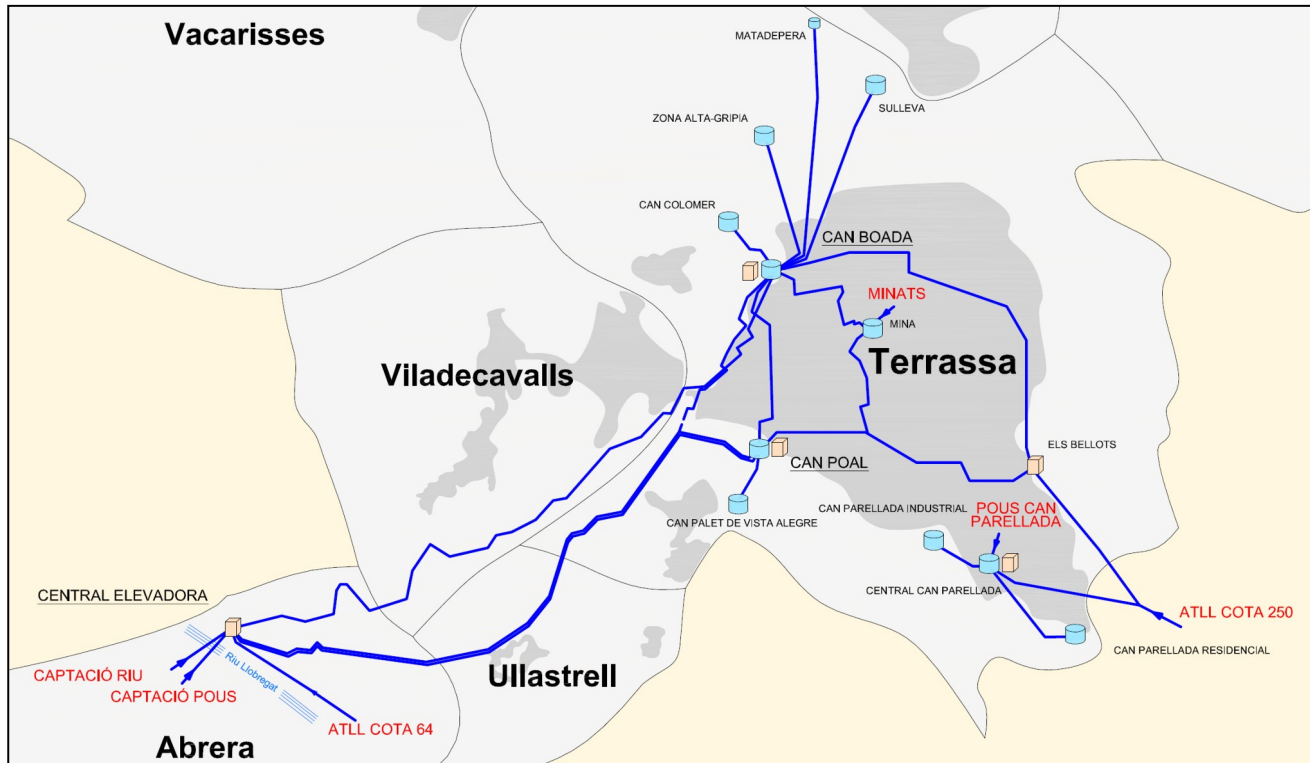
Indice

- Expediente administrativo
- Actuaciones del concesionario saliente
- Proceso de mediación y traspaso del servicio

Interior del dipòsit de Can Boada després de la rehabilitació.
Maite Delgado Ferrer. Mina Pública d'Aigües de Terrassa SA.

Sistema de abastecimiento

Plànol instal·lacions de captació i distribució d'aigua a Terrassa (Aigües de Terrassa SA)

- Concesión 56.000 m³/dia del Llobregat (superficial y pozos)
- Depuración y bombeo hasta depósito de cabecera Can Boada
- Subministro en alta a Matadepera, Vacarisses, Viladecavalls, Ullastrell i Rellinars
- Conexión red Aigües Ter-Llobregat
- Pozos y minas propiedad del concesionario saliente

Instalaciones en “alta”

- **Captaciones, depuradora y red de transporte incluidas en el Anejo 1 del DL 3/2003 Text refós de la Llei d’Aigües de Catalunya**
- **Articulo 35.2 determina reversión a la Generalitat a la finalización de la concesión. Ayuntamiento interpreta que se refiere a la concesión demanial de caudales**
- **Concesionario y ACA a la finalización de la concesión del servicio. Tiene efectos en el expediente administrativo y supone un riesgo de perdida de la concesión demanial y las instalaciones**

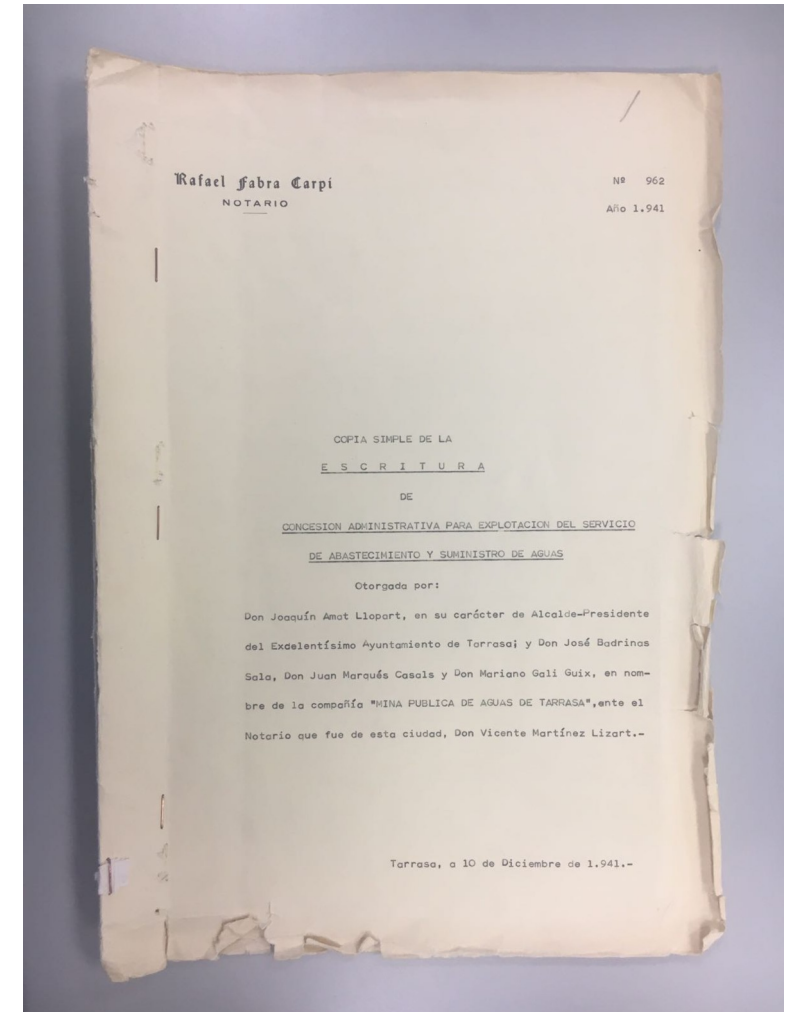
Antecedentes

- **Concesión de 1828 del rey Fernando VII para la construcción de una mina de agua**
- **Constitución de la Sociedad Mina Pública de Aguas de la Villa de Tarrasa en 1842 con el objetivo de construir la mina**
- **Cesión a perpetuidad de la concesión a la Sociedad para prestación del servicio de abastecimiento en las fuentes, dejando un 10% del agua para un incipiente negocio privado de suministro doméstico, industrial o agrario**

Contrato de concesión

- **Concesión de 1934 de extracción de 4.000 m³/día del Llobregat**
- **Concesión administrativa de 1941 «para la explotación del servicio de abastecimiento de aguas» a Mina Pública d'Aigües de Terrassa, SA durante 75 años**
- **Sin concurrencia por urgencia y no haber lucro**
- **En 1943 el agua del Llobregat llega a Terrassa**

Objecto del contrato

- **Obras para la captación, elevación, conducción y transporte de las aguas a Terrassa**
- **Gestión de la red de distribución existente, propia o de terceros, hasta su substitución**
- **Construcción de la nueva red de distribución**
- **Gestión del servicio**
- **Recuperación del capital y los gastos mediante una tarifa**

Condición G cláusula 2

- **Transcurrido el plazo se tendrá por amortizado e indemnizado el capital y extinguida la concesión**
- **Quedando de propiedad del Ayuntamiento la explotación, conducciones, edificaciones, instalaciones y obras para la captación, elevación, conducción y distribución de las aguas**
- **Sin que ello signifique la cesación de la utilización por parte del concesionario, o de quien le sustituya, de la red distribuidora para la conducción de los caudales de su pertenencia**

Singularidades

- **Concesionario con 175 años de gestión del servei, vinculado con los actores económicos locales y con capacitat de influencia sobre los actores políticos y sociales**
- **Contracte muy largo con pocas condiciones reguladores**
- **Contrato complejo, con un objeto amplio y otorgado sin concurrència ni ánimo de lucro**
- **Ampliaciones i adaptación a la evolucion de las necesidades del servicio**

Propuesta del concesionario

- Propietario de la red preexistente (substituida) y del «fondo de comercio» vinculado (30% contadores)
- Expropiacion por valor de unos 60 millones de euros, que hace imposible dar concurrencia
- Perdida de la concesion del Llobregat y reversion de la instalaciones en «alta»
- Ofrece prorrogar el contrato o crear una sociedad mixta
- «Anecdotas»

Condicionantes genéricos de la municipalización

▪ Competencias:

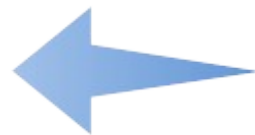
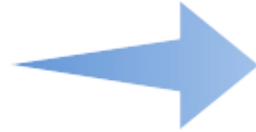
- Article 25.2 de la Llei de Bases de Règim Local: el municipi exercirà competències en matèria d'abastament d'aigua, clavegueram i tractament d'aigües residuals
- Article 86 reserva als ens locals els serveis essencials com l'aigua
- Els ens locals tenen autonomia per a l'organització dels serveis de la seva competència, la potestat de direcció, control i modificació
- Autonomia concentrada en l'article 85.2 de la LBRL que estableix les formes de gestió, directes i indirectes (derivació a la Llei de Contractes del Sector Públic)

Condicionantes del proceso de municipalización

Govern

Autoritat
Potestat
Poder
Administra
Supervisa
Decideix

Instruments

Gestor

Eficient
Eficaç
Sostenible
Organitzat
Liderat

Recursos
Objectius

Condicionantes del proceso de municipalización

Oportunitats
Extinció
Rescat
Intervenció

**Començar a
Governar**

Informació
Decisions

Condicionantes del proceso de municipalización

- Ventajas de la gestión directa:

Avantatges

Total flexibilitat

Objectius socials i ambientals

Transparència i participació

Preus més competitius

Reinversió del resultat

Millor govern, menys costos

Condicionantes del proceso de municipalización

- Riesgos de la gestión directa:

Riscos

Limitacions APP inversions

Desviació de recursos

Taxes reposició RRHH

Convenis i contractació RRHH

Llei Contractes SP

Més plantilla, més planificació

Condicionantes del proceso de municipalización

- Ventajas de la gestión indirecta:

Avantatges

Inversió

Gestió àgil

Garantia de servei

Condicionantes del proceso de municipalización

- Factores jurídicos y económicos determinantes

Factors determinants
Necessitat d'inversió
Limitacions APP
Situació financera
Transferència de risc
Intensitat en RRHH
Qualificació dels RRHH
Know-how

Condicionantes del proceso de municipalización

- Políticos:

- Gobierno en minoría condicionado por los grupos más progresistas
- Fuerte voluntad de municipalización
- Decreto de alcaldía con encargo a funcionarios para la finalización del contrato i definición de la nueva forma de gestión

Condicionantes del proceso de municipalización

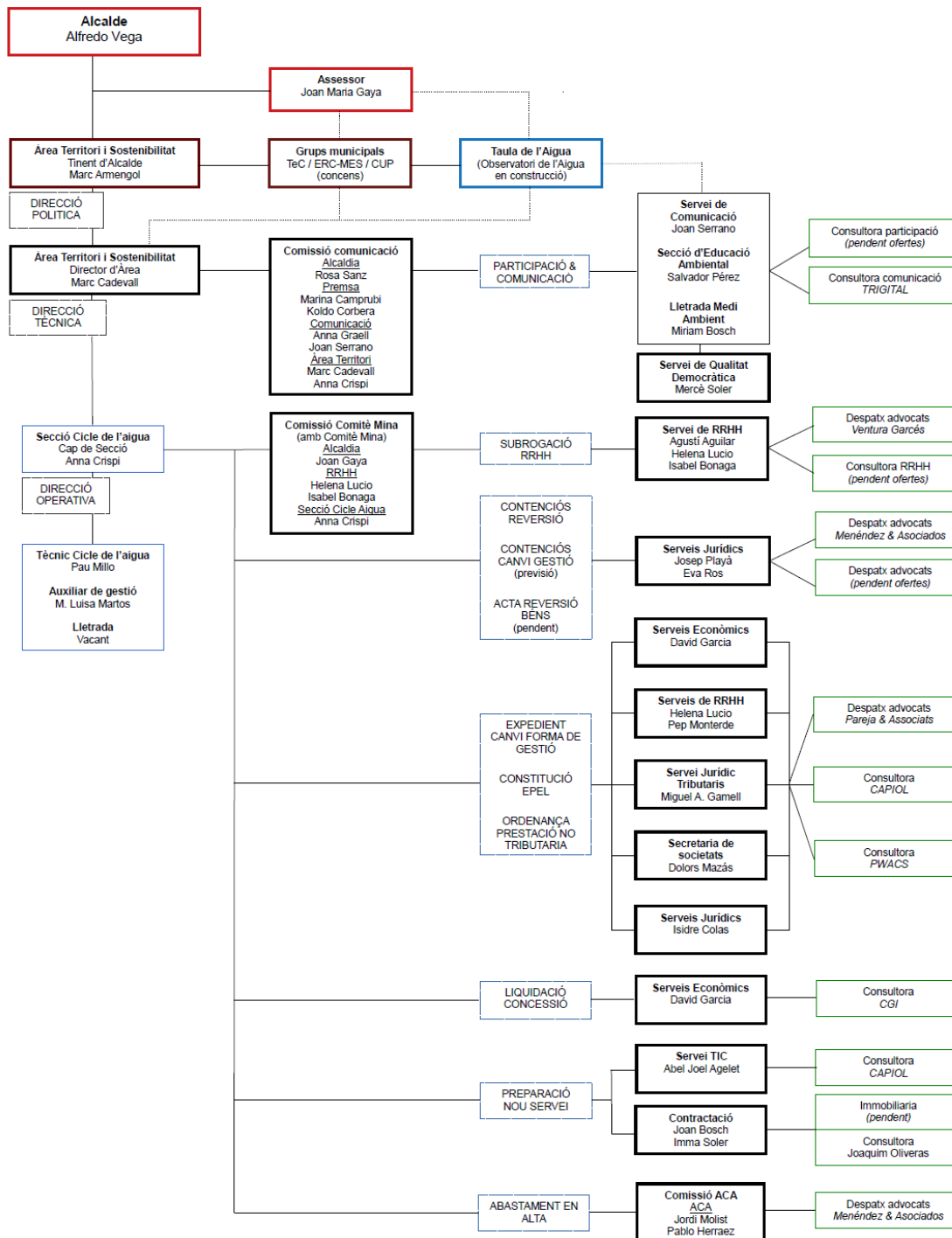

▪ Técnicos y económicos:

- **Amplio presupuesto (500.000 euros anuales) para personal i encargos externos. «Anecdotas»**
- **Amplio equipo de funcionarios de muchos servicios municipales**
- **Tiempo. Años entre aprender, obtener información y tramitar el expediente**

Condicionantes del proceso de municipalización

Equipo político, técnico y soportes externos

Condicionantes del proceso de municipalización

▪ Sociales:

- Taula de l'aigua, muy activa però poco representativa
- Ciudadania no parece muy preocupada por el asunto

Esquema del proceso de municipalización

Expediente administrativo

9/12/2016

Tancar el passat

Passos previs

Pròrroga

Reversió

Liquidació

Expediente administrativo

- **Prorroga forçosa:**
  - **No s'accepta la proposta del concessionari de prorroga o adjudicació directe d'un nou contracte. No existeixen contractes superiors als 50 anys ni es donen els supòsits d'adjudicació directe previstos a la Llei de Contractes del Sector Públic**
  - **No obstant, es fa necessari declarar una prorroga forçosa d'acord amb el Reglaments d'Obres i Serveis i el Reglament de Contractació de les Corporacions Locals. 2 anys en períodes de 6 mesos.**

Expediente administrativo

- **Reversió dels bens i liquidació:**
  - **Dificultats a accedir a la informació**
  - **Estudis tècnics, inventari de bens, bon estat d'ús**
  - **El Ple (novembre 2018) aprova l'informe de l'estat dels béns revertits i una liquidació parcial del contracte**
  - **També dona per complert el contracte i reconeix el dret de pas dels cabals de Mina per la xarxa de distribució**
  - **Queda pendent tancar la liquidació definitiva del contracte i les prorrogues**

Expediente administrativo

- **Conveni amb l'ACA:**
  - **Hi havia arguments jurídics sòlids, l'ACA s'havia de fer càrrec de personal adscrit a l'alta i tercer que no hi havia temps material per portar a terme la reversió**
  - **L'ACA hauria d'haver iniciat l'expedient corresponent en temps i forma**
  - **Una setmana abans del traspàs del servei es signa el conveni que reconeix el canvi del gestor, la situació transitòria fins a la reversió i permet a l'ACA intervenir en les condicions de prestació del servei i manteniment**

Expediente administrativo

22/03/2018

Construir el futur
Projecte de servei
Anàlisi de models
Informe Interventor
Activitat econòmica pública
Procés de participació

Expediente administrativo

Limitacions LRSAL

Modifica el 85.2 LBRL
La + eficient i sostenible
SAM i EPEL + eficient dins GD
Atenció si tenim
Pla econòmic financer

Eficient i sostenible

“capacitat per finançar compromisos de despesa present i futurs dins dels límits de dèficit i deute públic conforme la LOEPSF”

“objectius d’estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, període de pagament, regla de la despesa”

Expediente administrativo

- **Activitat econòmica pública d'acord amb l'article 86 de la Llei de Bases de Regim Local**
- **Justificar l'absència de monopoli**
- **Reglament del servei**
- **Taxa del servei: factor que fa decantar per la EPEL (ara és una prestació de caràcter públic no tributari)**
- **Procés de participació**

Actuacions del concessionario saliente

- **Mediàtiques**
- **Polítiques i tècniques:**
  - Pressions, cartes als regidors/es
  - Negativa a traspasar la informació del servei, abonats, personal, etc.
- **Socials: Fundació, subvencions a entitats**
- **Laborals (comitè)**
- **Al·legacions i recursos als expedients**

Actuacions del concessionari saliente

- **Recursos a:**
  - **Autoritat Catalana de Protecció de Dades**
  - **Tribunal Català de Contractes del Sector Públic**
  - **Autoritat Catalana de la Competència**
  - **ACA**
  - **Mediació laboral**
- **Per part del concessionari i altres institucions influïdes (Cecot, Cambra)**
- **«Anecdotes»**

Actuaciones del concesionario saliente

- **12 recursos contenciosos contra els acords del Ple**
  - **Mina**
  - **Aigües de Barcelona**
  - **Aigües de Matadepera**
  - **Associació d'Accionistes de Mina**

- **Estat dels procediments a l'octubre de 2022 (actualment sentència favorable al recurs contra la creació de la epel):**

RECURS / TRIBUNAL	RECURRENT	Acord recorregut	ESTAT ACTUAL
444/16 TSJC	Mina Pública Aigües de Terrassa SA	Acord de reversió i acords de 1ª i 2ª pròrroga forçosa	Sentència TSJC El TS ha dictat providència que no admet a tràmit el recurs de cassació
35/17 Jutjat Contenciós Adm núm. 2 de Barcelona	Associació Accionistes MPAT	Acord de reversió i acord de 1ª pròrroga forçosa	Desistit. Decret 23/04/2019
36/17 Jutjat Contenciós Adm núm. 4 de Barcelona	Aigües de Matadepera	Acord de reversió i acords de 1ª, 2ª, 3ª i 4ª pròrroga forçosa	Desistit. Decret 15/05/2019
41/17 Jutjat Contenciós Adm núm. 17 de Barcelona	Sociedad General de Aguas de Barcelona	Acord de reversió	Desistit. Decret 16/04/2019
356/17 Jutjat Contenciós Adm núm. 11 de Barcelona	Associació Accionistes MPAT	Acord de 2ª, 3ª i 4ª pròrroga	Desistit. Decret 5/06/2019
18/18 Jutjat Contenciós Adm núm. 11 de Barcelona	Mina Pública Aigües Terrassa	Acord de 3ª pròrroga	Sentència que estima parcialment recurs de Mina
343/18 Jutjat Contenciós Adm núm. 14 de Barcelona	Mina Pública Aigües Terrassa	Requeriments de base de dades d'abonats i recursos informàtics	En fase de conclusions ha demanat que es suspengui fins que es resolgui el recurs contra l'EPEL Suspès
3/19 Jutjat Contenciós Adm. Núm. 1 de Barcelona	Mina Pública Aigües Terrassa	Acord de 4ª pròrroga	Sentència que estima totalment el recurs de Mina. Presentat recurs d'apel·lació
110/18 TSJC	Associació Accionistes MPAT	Creació EPEL	Desistit. Decret 17/06/2019
114/18 TSJC	Sociedad General de Aguas de Barcelona	Creació EPEL	Desistit. Decret 29/11/2021
115/18 TSJC	Mina Pública Aigües Terrassa	Creació EPEL	Acabada fase de prova de procediment
122/18 TSJC	Aigües de Matadepera	Creació EPEL	Procediment finalitzat, pendent d'assenyalament de votació i fallo

Actuaciones del concesionario saliente

- **Recursos contenciosos:**

- **La sentència més rellevant és la 1411/2021 de 25 de març de 2021 del TSJC del recurs contra l'acord de reversió. És favorable a l'Ajuntament, confirmada pel TS**
- **Declara extingida la concessió i que tota la xarxa és un bé revertible. Indica quins bens son revertibles (xarxa de distribució, instruments d'anàlisi, utilitatge, equips informàtics i resta de béns i actius necessaris per a la prestació del servei i que hagin estat adquirits a càrrec de les tarifes del servei), quins no (local).**
- **Pel que fa als terrenys són revertibles els afectats per les instal·lacions i no la resta de porcions**

Proceso de mediación y traspaso del servicio

Traspàs del servei

Creació de la EPEL

Subrogació del personal
Local, telecontrol i informàtica

Contractació serveis

Reglament de l'Observatori de l'aigua

Procés de mediació

 Taigua Aigua
Municipal
de Terrassa

Proceso de mediación y traspaso del servicio

Acord pel traspàs que permet
El traspàs de la informació pendent
La continuïtat del servei
El repartiment del personal
Reduir la judicialització
Mantenir els cabals propis a Mina

Proceso de mediación y traspaso del servicio

- La mediació s'acull a la Recomanació 2001/9 del Consell d'Europa. L'acord inclou:
  - L'arrendament de les oficines, locals, magatzems i mobiliari per 5 anys
  - L'arrendament de la informàtica fins que es fes la migració als nous sistemes de Taigua, i l'assistència tècnica necessària
  - L'arrendament del laboratori
  - L'elaboració del Pla Director d'Abastament i un model matemàtic de la xarxa
  - L'intercanvi de cabals propietat de Mina i les condicions del dret d'ús de la xarxa municipal

**MOLTES GRÀCIES PER LA
VOSTRA ATENCIÓ**

Exterior del dipòsit de Can Boada després de la rehabilitació
Jordi López i Simó
Mina Pública d'Aigües de Terrassa SA

Marc Cadevall Artigues
Director del Programa per la Transició Energètica
Ajuntament de Terrassa
marc.cadevall@terrassa.cat / <http://www.terrassa.cat>